THE IMPLICATIONS OF TABOO THEMES IN APPROACHING CHILDREN'S LITERATURE

Simona Laurian-Fitzgerald

PhD, University of Oradea

Abstract: Reading literature is about helping people learn about life. Young students get in touch with the realities of life through various means one of which is literature for children. The role of literature for children is to educate and teach the young people about the world in which they live, including its unpleasant aspects. To what extent can we use taboo topics in teaching children's literature? What are these topics and what is the effect on the young minds? Do teachers, parents, and specialists need to act cautiously when approaching a taboo topic in children's books? Where and what are the boundaries that can or cannot be crossed? This paper tries to answer these questions through a research study on primary school students on the implications of taboo themes in approaching the literature for children.

Keywords: Teaching children's literature, taboo themes, primary school students

Domeniul literaturii pentru copii pare a fi unul vast şi multicolor, cuprinzând diferite tipuri de texte, „de la vechile mituri, legende, basme populare, până la ultimele apariţii editoriale destinate tinerilor cititori", ce necesită eforturi culturale vaste cu afilieri în cele mai diverse domenii şi specializări (literatură universală, literatură comparată, critică, istorie şi teorie literară, poetică, stilistică, hermeneutică literară, sociologie, antropologie culturală, estetică, istorie şi teoria artei/artelor, ştiinţele educaţiei, ştiinţele medicale, studiile de marketing, informatică ş.a.m.d.) şi oferă în schimb – situaţie paradoxală – un prestigiu limitat, insignifiant chiar celui care îndrăzneşte să o cerceteze mai amănunţit (Laurian, 2010, p.35). Cele mai cunoscute teme predilecte din literatura pentru copii sunt: *folclorul copiilor, copilăria, aventura, prietenia, sentimentul patriotic, natura şi micile vieţuitoare, spaţiul cosmic, explorarea etc.*

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)

Copilăria, văzută ca vârstă a inocenţei, trebuie ferită de tot ceea ce înseamnă imoral, reprobabil, indezirabil. Din această cauză, autorii cărţilor pentru copii se feresc, în general, de a aborda teme legate de sex, bani sau moarte. Cărţile pentru copii, apărute după cel de-al Doilea Război Mondial, sunt, de regulă, non-sexuale, însă strict delimitate pe genuri, pentru băieţi, respectiv, pentru fetiţe (Reynolds, 2007).

Una dintre temele tabu predilecte prezentate de autorii pentru copii în operele lor este tema morţii. Autorii de obicei asociază moartea cu sărăcia, foamea şi cu boala (Sasser, 2008). Societatea protejează copilul de pericolul ce se presupune că există exclusiv în realitatea adulţilor, în particular moartea. Moartea este prezentă în scrierile Fraţilor Grimm şi a lui Andersen, precum: *Scufiţa Roşie* şi *Albă-ca-Zăpada şi cei şapte pitici*, (Sasser, 2008), *Degeţica* sau *Pânza lui Charlotte* de E.B. White.

Un copil înţelege multe lucruri – fie ele şi dificile, încurcate, împovărătoare; printre altele, poate citi şi înţelege şi literatura care nu-i este adresată. Practic, poate înţelege orice – numai să i se vorbească onest, fără condescendenţă, cu bună credinţă, cu maximă atenţie şi concentrare, cu simpatie şi sinceră consideraţie, căci copilul este un partener de discuţie alert, perspicace şi exigent, la nivelul căruia adultul nu e cazul să se coboare, ci să se ridice (Gorodeţchi, 2008, p.179).

Violenţa, cruzimea sunt prezente peste tot în jurul copilului, fie la desenele animate sau jocurile video şi de pe calculator, fie în mediul în care copilul creşte şi se dezvoltă, fie chiar în cărţile pe care acesta le citeşte.Violenţa se poate manifesta verbal, prin injuriile primite de la alte persoane, sau fizic. Texte pentru copii în care se manifestă cruzimea şi violenţa sunt *Legendele Olimpului* de Alexandru Mitru (la aceste teme se mai adaugă şi cea a incestului), *Legenda crocodilului* (un text în care este vorba despre un rege care *„era mare mâncău*”; acest rege ajunge să iubească carnea de om, începând să-şi mănânce supuşii.), *Hoţul de cărţi* de Markus Frank Zusak (unde personajul principal este moartea care ne spune povestea lui Liesel Meminger, o fetiţă de 9 ani trimisă împreună cu fratele ei să locuiască la o familie adoptivă, atunci când tatăl îi este închis, acuzat că ar fi comunist.) şi *Băiatul cu pijamale în dungi* de John Boyne (povestea tragică şi sensibilă a lui Bruno, căzut fără să vrea în mijlocul atrocităţilor lagărului nazist pe care însuşi tatăl său îl conduce).

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)

Tema răutăţii apare elocvent tratată în poveştile şi povestirile lui Ion Creangă. Printre acestea se numără şi povestea *Soacra cu trei nurori* în care soacra este o întruchipare a răutăţii, comportându-se cu cele trei nurori ca şi cu nişte slave :

„- Iată ce am gândit eu, noro, că poţi lucra nopţile. Piua-i în căsoaia de alături, fusele în oboroc sub pat, iar furca după horn. Când te-i sătura de strujit pene, vei pisa malaiu şi când a veni bărbatu-tău de la drum, vom face plachie cu costiţe de porc, de cele afumate, din pod, şi, Doamne, bine vom mânca! Acum deodată, până te-i mai odihni, ie furca în brâu şi până mâni dimineaţă să găteşti fuioarele aceste de tors, penele de strujit şi malaiul de pisat. Eu mă las puţin, că mi-a trecut ciolan prin ciolan cu nunta voastră. Dar tu ştii că eu dorm iepureşte; şi, pe lângă işti doi ochi, mai am unul la ceafă, care şede pururе deschis şi cu care văd, şi noaptea şi ziua, tot ce se face prin casă. Ai înţeles ce ţi-am spus?

- Da, mămucă. Numai ceva de mâncare ...

- De mâncare? O ceapă, un usturoiu ş-o bucată de mămăligă rece din poliţă sunt destul pentru o nevastă tânără ca tine ... Lapte, brânză, unt şi ouă de-am pute sclipui să ducem la târg ca să putem face ceva parale; căci casa s-a mai îngreuiat cu un mâncău şi eu nu vreau să-mi pierd comândul.” (Creangă, s.a., p.8).

Oropsirea personajelor de către mamele vitrege este o temă frecvent întâlnită în basmele fraţilor Grimm. În *Albă-ca-Zăpada* sunt prezente trei obiecte care au menirea de a provoca moartea Albei-ca-Zăpada: cingătoarea, pieptănul şi mărul. Fata moşneagului din basmul cunoscut al lui Ion Creangă, *Fata babei şi fata moşneagului,* va suferi din cauza egoismului, lenei şi lipsei de comunicare dintre ea şi tatăl acesteia. *Cenuşăreasa***,** una dintre binecunoscutele poveşti din colecţia Fraţilor Grimm, este fata orfană persecutată de mama vitregă şi de fetele acesteia care este răsplătită, în cele din urmă, pentru bunătatea şi nevinovăţia ei, motiv întâlnit şi la alţi povestitori, cum ar fi, de exemplu, Puşkin, Andersen, Perrault etc., (Muntean, Bolog & Goia, 1971, p.49).

Nepăsarea socială este o temă reprezentată foarte bine în povetirile scriitorului Hans Christian Andersen. *Fetiţa cu chibrituri* este povestea unei biete fiinţe sărmane, fără apărare, răpusă de condiţiile unei vieţi mizere şi nefericite. Micii cititori îşi pot da seama că, în condiţiile unei societăţi nedrepte, fetiţa este lipsită de posibilitatea de a-şi satisface cele mai elementare nevoi: de căldură, de hrană şi de puţină bucurie în mohorâta ei copilărie, (Muntean, Bolog & Goia, 1971, p.135).

Părinţii sunt persoanele care ar trebui să ne iubească cel mai mult, să ne ierte greşelile, să ne lase să facem greşeli şi să fie acolo când cădem sau avem de înfruntat greutăţi,

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)

ajuntându-ne să ne ridicăm sau să le depăşim. Dar părinţii Matildei, cartea omonimă a scriitorului Roald Dahl, nu sunt genul acesta de părinţi iubitori, fiindu-ne prezentată o caracterizare a acestora chiar din primele pagini: „Din când în când, mai dai şi peste soiul opus de părinţi: Cei cărora nu le pasă de copii şi care, firește, sunt chiar mai răi decât cei care îi răsfaţă peste măsură. Domnul şi doamna Wormwood erau genul de părinţi indiferenţi. Aveau doi copii: Un băiat pe nume Michael şi o fată numită Matilda şi mai ales pe Matilda o priveau ca şi cum nu ar fi fost bună de nimic – ca pe o scamă care stă lipită pe haină până când la un moment dat o desprinzi şi o zvărlii cât colo. Domnul şi doamna Wormwood aşteptau ziua aceia în care vor putea scăpa de Matilda trimiţând-o departe, în ţara vecină, sau poate şi mai departe.”, (Dahl, 2014, p.10).

În clasele din ciclul primar se studiază texte de autori români, dar şi străini. Fie că doresc sau nu, cadrele didactice trebuie să facă faţă şi să explice, să ghideze lectura celor mici mai ales atunci când aceste teme tabu sunt prezente. Pentru a vedea care este relevanţa şi impactul pe care îl au textele ce cuprind teme tabu pentru copiii de vârstă şcolară mică, am întreprins împreună cu o studentă de la specializarea Pedagogia Învăţământului Primar şi Preşcolar un studiu în care am încercat să idetificăm care sunt textele literare cu teme tabu citite de către elevii din clasa a IV-a, în ce măsură sunt prezente acestea în manualele lor şi care este influenţa lor asupra micilor cititori.

S-au aplicat chestionare elevilor dintr-o clasă de a patra de la o şcoală centrală din Oradea, România. De asemenea, s-au luat interviuri cadrelor didactice de la clasele a III-a şi a IV-a de la şcoala la care s-a aplicat chestionarul şi s-au analizat şi sintetizat câteva răspunsuri date de câţiva scriitori pentru copii cu privire la existenţa temelor tabu în textele lor.

Autorii avuţi în vedere au fost Lawrance Schimel, Kirsten Boie, Florin Bican, Nicolae Popa, Petre Crăciun, Ioana Nicolaie (Puşcău, 2015). Din analiza răspunsurilor lor cu privire la întrebarea: „Ce credeţi despre prezenţa temelor tabu în scrierilor micilor cititori ?” se constată că 83% dintre scriitori sunt de acord cu prezenţa acestor teme în cărţile pentru copii, deoarece copiii înţeleg orice subiect, condiţia fiind să fie explicat şi prezentat pe înţelesul micilor cititori, pe când 17% dintre scriitori nu sunt de acord cu prezenţa acestor teme tabu în cărţile pentru copii, deoarece aceştia consideră că ei sunt prea tineri pentru a avea acces la vocabularul prea greu al lui Creangă şi la băile de sânge prezente în unele basme.

Din răspunsurile cadrelor didactice de la şcoala la care s-a făcut studiul am aflat că şi acestea sunt de acord cu prezenţa temelor tabu în scrierile pentru copii cu condiţia ca aceste scrieri să fie sub un control strict şi sub o îndrumare serioasă din partea cadrului didactic.

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)

Temerea cea mai mare a lor este că elevii intră oricum în contact cu foarte multe teme interzise şi că este bine să înţeleagă care sunt particularităţile acestora , însă au nevoie de sprijin şi îndrumare în înţelegerea lor (Puşcău, 2015).

Cadrele didactice consideră ca fiind cele mai potrivite pentru copiii din clasele a treia şi a patra *scrierile pentru copii, care dezvoltă tema copilăriei, a prieteniei, cărţile cu temă istorică care îi atrag prin prezentarea unei game diverse de personaje, atât pozitive, cât şi negative, dar în care întotdeauna învinge binele*.

Se admite faptul că în manualele utilizate la ore există teme tabu, dar că acestea sunt adaptate şi nu se pune accentul pe prezenţa lor. Exemplele oferite cu privire la poveştile care conţin teme tabu sunt: *Capra cu trei iezi* (punerea capetelor rânjite ale iezilor la fereastră), *Povestea lui Harap-Alb* (eroului i se taie capul), *Fetiţa cu chibriturile* (moartea fetiţei).

La întrebarea *Dacă la orele de literatură s-au utilizat cărţi sau texte ce cuprind teme tabu*, unul dintre cadrele didactice a remarcat următoarele: *Recent, am avut posibilitatea vizionării ecranizării şi citirii unor fragmente din "Băiatul în pijamale în dungi", datorită recomandării d-voastre, iar copiii au fost deosebit de impresionaţi de tema lecturii, de contextul în care a avut loc acţiunea, de momentele dramatice prin care au trecut personajele* (Puşcău, 2015).

S-au aplicat chestionare la o clasă de a IV-a cu un colectiv de 24 de elevi, cu vârste cuprinse între 10 şi 11 ani. Înainte de a le aplica chestionarul li s-a cerut elevilor să citească basmul *Albă-ca-Zăpada şi cei şapte pitici* de Fraţii Grimm şi romanul *Băiatul cu pijamale în dungi* de John Boyne.

La întrebarea cu privire la tipurile de cărţi pe care le citesc, pe primul loc se află cărţile de aventură (98% din copii preferă genul în care se pot imagina în locul personajului principal, unde sunt eroii principali care salvează prinţesa şi ucid balaurii sau monştrii, piratul sau exploratorul care descoperă o comoară sau elucidează un mister). Un alt gen preferat de cei mici sunt cărţile science-fiction şi despre copilărie (82% din participanţi). Aceştia îl admiră pe Nică şi năzdrăvăniile acestuia, doresc să călătorească în spaţiu-timp. Doar 52% din copii preferă cărţile despre prietenie (Puşcău, 2015).

La întrebarea referitoare la definirea termenului *tabu,* 80% dintre copii asociază termenul tabu cu violenţă şi crimă, 6% dintre copii definesc termenul tabu ca fiind ceva ce este interzis sau despre care nu se vorbeşte, 4% dintre ei îl asociază cu moartea, 3% dintre aceştia definesc termenul tabu cu un vocabular nerespectuos (cuvinte urâte), 3% îl asociază

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)

cuvântului răutate, 2% dintre ei definesc termenul tabu ca fiind apropiat de rasism, iar 2% definesc termenul tabu ca referindu-se la ideea de obscenitate (Puşcău, 2015).

La întrebarea *Aţi citit cărţi în care ar fi vorba despre violenţă, crimă, moarte sau altă teme tabu?* 79% dintre copii au răspuns că au citit doar cărţile clasice cum ar fi basmele Fraţilor Grimm, ale lui H.Ch.Andersen sau Petre Ispirescu, titluri precum *Cenuşăreasa, Scufiţa Roşie, Crăiasa Zăpezii*; 8% dintre respondenţi au răspuns că, alături de textele clasice menţionate anterior, au citit cărţi contemporane pentru copii cum ar fi *Pânza lui Charlote*; 13% dintre ei au răspuns că nu au citit deloc cărţi în care să fie vorba despre violenţă, moarte sau alte teme tabu (Puşcău, 2015).

Toţi copiii ştiu că trebuie să se comporte adecvat şi respectuos în orice situaţie. Cu referire la comportamentul reginei din basmul *Albă-ca-Zăpada şi cei şapte pitici*, 66% consideră că aceasta are un comportament rău, 22% dintre elevi spun că regina o tratează pe Albă ca Zăpada urât şi nedrept, 8% consideră că aceasta are un comportament necontrolat şi 4% dintre aceştea spun că regina are un comportament agresiv, neadecvat şi narcisist (Puşcău, 2015).

Încă de mici, copiii sunt învăţaţi că pentru orice faptă rea pe care cineva o săvârşeşte există o consecinţă sau o pedeapsă. La întrebarea *Cum aţi pedepsi-o pentru încercarea ei de a o ucide pe Albă ca Zăpada?*, 50% dintre copii ar arunca-o în închisoare pentru fapta ei, 21% ar trimite-o în exil, 15% dintre aceştea ar pune să fie ucisă sau să i se taie capul, 11% au scris că ar ordona să fie detronată. Unu la sută dintre copii a scris că el ar pedepsi-o ordonând să se arunce cu pietre în ea, 1% a scris că ar spune să fie spânzurată, iar 1% din respondenţi a scris că el ar merge la un vrăjitor ca să îi ia puterile magice (Puşcău, 2015).

Fiecare copil a dat cel puţin un exemplu de carte sau poveste în care este prezentă uciderea unui personaj. Cea mai citită poveste este *Capra cu trei iezi* a lui Creangă, unde lupul cel rău este ucis de capră pentru că i-a mâncat iezii. Povestea este urmată de basmul *Harap-Alb*. Alţi copii au citit *Prâzlea cel voinic şi merele de aur* şi *Făt Frumos din lacrimă* sau *Scufiţa Roşie*. Alte texte ce au prezente în ele uciderea unuia dintre personaje sunt: *Robin Hood, Fram ursul polar, Greuceanu, Hansel şi Gretel, Războiul stelelor* şi *Legendele Olimpului, Valea Fantomelor, Cenuşăreasa, Albă-ca-Zăpada şi cei şapte pitici, Crăiasa Zăpezii* şi *Cele trei rodii aurite*.

La întrebarea cu privire la comportamentul germanilor naziști faţă de evrei, 42% dintre copii au scris că aceştia aveau un comportament rău, 25% dintre ei au scris că germanii aveau un comportament nedrept faţă de evrei, 13% dintre copii au descris comportamentul

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)

germanilor ca fiind unul crud, 8% au scris că aveau un comportament urât şi alţi 8% au descris comportamentul germanilor ca fiind brutal, 4% au fost de acord cu ceea ce s-a întâmplat (Puşcău, 2015).

La întrebarea *Ce simţiţi faţă de remarca tatălui lui Bruno cu privire la evreii care se află dincolo de gard (şi anume că aceştia nu sunt oameni)*? 46% dintre copii au raspuns că remarca acestuia i-a întristat foarte mult, 38% au spus că nu sunt de acord cu acesta, deoarece cu toţii suntem oameni indiferent de ce naţiune suntem, 12% dintre copii nu au fost influenţaţi deloc şi 4% au fost de acord cu această remarcă deoarece nu se ştie ce „animale au devenit aceştia după ce se află de atâta timp dincolo de gard" (Puşcău, 2015).

Am dorit să observăm dacă în jurul lor copiii observă cazuri în care persoanele sunt discriminate şi să de-a cel puţin un exemplu. Cele mai des întâlnite cazuri de discriminare întâlnite de aceştia sunt discriminarea faţă de oamenii săraci (40%), urmată apoi de discriminarea faţă de oamenii străzii (30%) şi faţă de rromi (15%), copiii orfani (10%), alte cazuri (5%) (Puşcău, 2015).

La întrebarea *Voi cum aţi proceda în locul lui Bruno?,* 23 de copii au scris că ei ar fi recunoscut că i-au dat de mâncare lui Shmuel şi nu ar fi tăcut. Din răspunsul lor ne dăm seama că simţul răspunderii este prezent şi că, cel puţin în teorie, aceştia îşi asumă răspunderea pentru faptele lor. Unul dintre copii a mărturisit că el nu ar fi recunoscut fapta doar pentru ca apoi să fie pedepsit, deoarece nu există niciun beneficu în recunoaşterea adevărului.

La întrebarea dacă au fost prieteni cu copii diferiţi de voi, precum Shmuel şi Bruno, 85% dintre copii au răspuns că ei nu au avut legături de prietenie la fel ca cea dintre Shmuel şi Bruno şi că toţi prietenii lor erau ca şi ei, 15% au recunoscut că ei au avut prietenii asemănătoare cu cea a celor doi protagonişti ai romanului, prietenii lor fiind diferiţi faţă de ei prin religie, stare socială şi etnie (Puşcău, 2015).

Descrierea lagărului şi a modului cum sunt trataţi cei din interiorul său trezesc sentimente de tristeţe la 17 dintre copii, 7 dintre ei simt milă pentru că nu au cum să-i ajute pe evrei, 6 dintre ei sunt supăraţi pentru cum sunt trataţi cei de dincolo de gard, 2 dintre ei sunt dezamăgiţi deoarece şi cei de dincolo de gard sunt oameni şi toate fiinţele ar trebui să fie tratate la fel iar alţi 2 copii trăiesc sentimente de înfiorare (Puşcău, 2015).

La întrebarea *Ce credeţi că s-a întâmplat cu cei doi protagonişti la finalul cărţii*?, 29% dintre elevi au scris că aceştia au murit, fiind gazaţi când au fost urcaţi în container cu ceilalţi evrei, 22% au spus că cei doi au devenit şi mai buni prieteni, 17% dintre ei au răspuns că Bruno va trăi şi Shmuel va muri şi 17% au presupus că cei doi prieteni vor scăpa cu viaţă,

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)

10% au dorit ca cei doi să scape cu viaţă şi să fie ferici, iar 5% a remarcat că cei doi prieteni s-au certat şi nu au mai vorbit unul cu celălalt (Puşcău, 2015).

Ultima întrebare se referă la modul în care i-a influenţat pe copii textele citite. Dintre cei 24 de elevi 17 dintre ei s-au simţit trişti, 9 dintre ei au remarcat faptul că finalul este unul fericit, de aceea, totul e bine când se termină cu bine, 5 dintre ei că au învăţat să nu-i discrimineze pe cei din jur, 4 dintre ei au conştientizat că nu trebuie să fie răi cu celelalte persoane, 2 dintre ei au fost ţinuţi în suspans pe tot parcursul acţiunii. Un copil a fost întristat şi înduioşat în acelaşi timp, în timp ce altul nu a fost influenţat deloc (Puşcău, 2015).

Concluzii

Mesajul artistic al operelor pentru copii, înţeles în varietatea semnificaţiilor sale de către micii cititori, contribuie la educarea acestora în spiritul unor virtuţi morale alese (cinste, demnitate, adevăr, curaj). Interferenţa dintre categoriile estetice şi extraestetice proprii acestei literaturi (frumosul, urâtul, ludicul, graţiosul, duiosul, binele, dreptatea, munca), valorificarea lor creatoare conferă operei un spor de afectivitate şi prin aceasta, implicit, un spor formativ.
Prin limbajul specific al cărţii pentru copii, personajele exponenţiale, epicul dens, conflictul impins spre suspans şi senzorial, deznodământul fericit, virtuţiile comicului (umorul, ironia, satira), literatura pentru copii contribuie la formarea şi modelarea caracterelor, la stimularea dorinţei de cunoaştere şi perfecţiune.

Lectura îmbogăţeste mintea şi sufletul. Prin intermediul cărţilor se poate călători în timp şi spaţiu, vocabularul fiind şi el îmbunătăţit, activizat, nuanţat.
Multe din cărţile scrise iniţial publicului adult sunt azi catalogate ca şi cărţi adresate copiilor. Copiii moderni sunt atraşi de tot ceea ce înseamnă mister, suspans, forţă, percepând realitatea prin prisma experienţelor lor. Abordarea temelor tabu în textele studiate trebuie făcută cu grijă şi înţelegere, cu multe explicaţii adiacente, cu contenxtualizarea situaţiilor, a problemelor ivite şi a trăirilor personajelor.

Viaţa este plină de neprevăzut, de situaţii confuze, paradoxale, nefericite. Textele literare valoroase surprind adeseori aspecte ce nu se mulează perfect pe imaculatul copilăriei, iar înţelegerea unor astfel de texte nu apare decât odată cu creşterea şi maturizarea lectorului. Cadrele didactice au datoria de a ghida, informa, explica şi gestiona cu chibzuinţă situaţiile critice, întrebările critice şi lectura celor mici astfel încât aceştia să îşi formeze, în măsura posibilităţilor, reprezentări generale clare despre faptele lecturate.

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)

REFERINȚE CRITICE:

Creangă, I. (s.a.). *Poveşti, Povestiri, Amintiri*. Bucureşti: Editura Steaua Nordului

Dahl, R. (2014). *Matilda*. Bucureşti: Editura Arthur

Gorodeţchi, M. (2008). *Literatura pentru copii: sinteză critică*. Iaşi: Editura Universitas XXI

Laurian, S. (2010). *Valenţe estetice şi educative ale literaturii pentru copii.* Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică

Muntean, G., Bolog, E. & Goia, V. (1971). *Literatura pentru copii*. Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică

Puşcău, G.F. (2015). *Impactul temelor tabu asupra cititorilor de clasa a IV-a*, lucrare de licenţă, nepublicată

Reynolds, K. (2007). *Radical Children's Literature. Future Visions and Aesthetic Transformations in Juvenile Fiction*. UK

Sasser, M.T. (2008). *Advent of Denial of Death in Children's Literature*, Georgia: Editura Georgia Southern University

BDD-V2075 © 2015 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-13 23:55:29 UTC)